

Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár B-hluti

Fundur með landeigendum

Ingibjörg Marta Bjarnadóttir
ingibjorgb@umhverfisstofnun.is

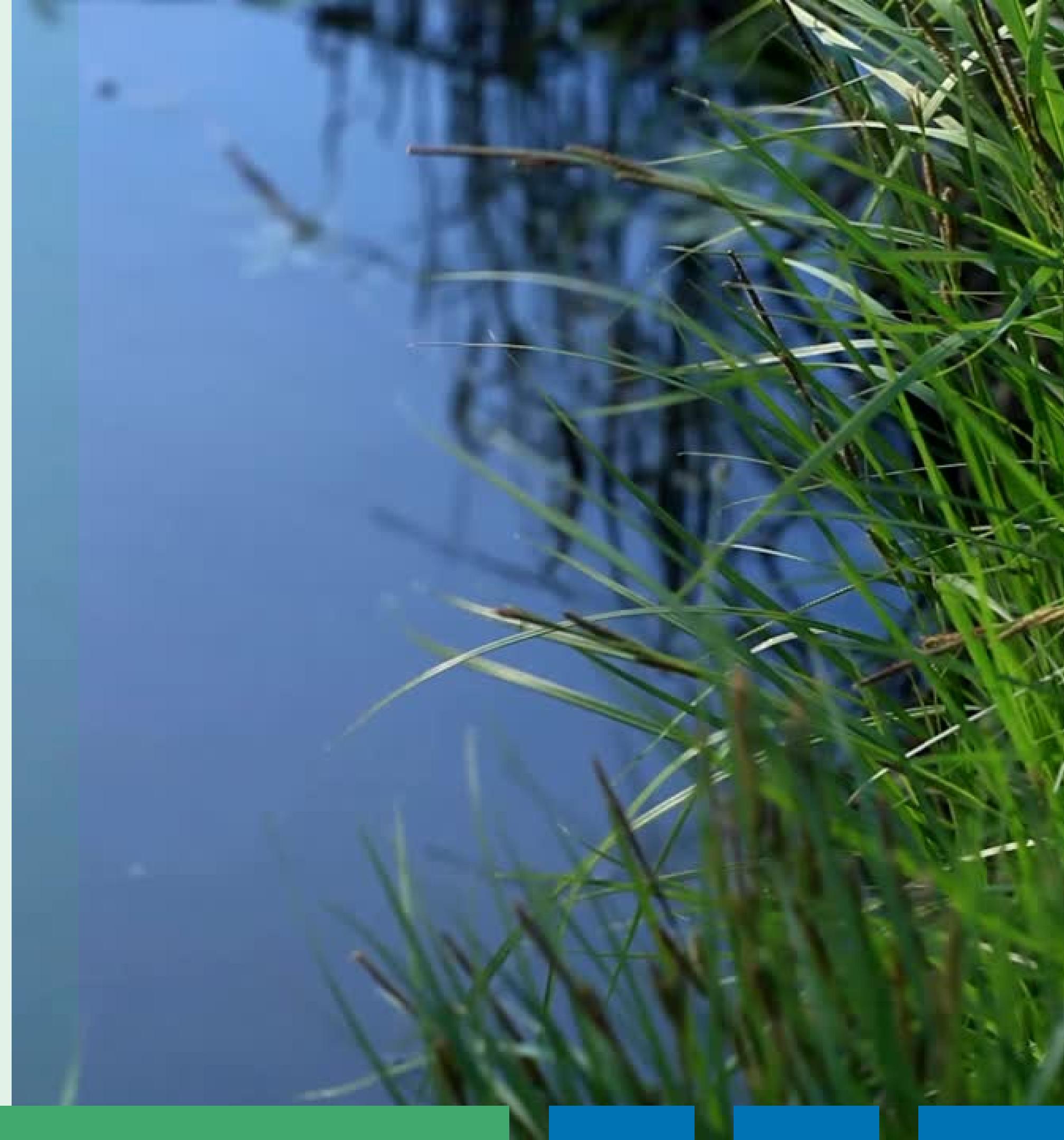
Efni

- Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár
- Vert að hafa í huga
- Ferli tillögunnar
- Tillaga Ní til framkvæmdaáætlunar
- Kynningaferli
- Réttaráhrif svæða á framkvæmdaáætlun
- Hvað þýðir þetta ??
- Almenningur og Höfðaflatir
- Næstu skref

Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár

- A-hluti: Friðlýst svæði
- **B-hluti: Framkvæmdaáætlun til næstu fimm ára, þ.e. skrá yfir þær náttúruminjar sem Alþingi hefur ákveðið að setja í forgang um friðlysingu eða friðun á næstu fimm árum.**
- C- hluti: Skrá yfir aðrar náttúruminjar sem ástæða þykir til að friðlýsa eða friða.

Um val minja á náttúruminjaskrá er fjallað í 35. gr. náttúruverndarlaga (VI. kafli laganna)

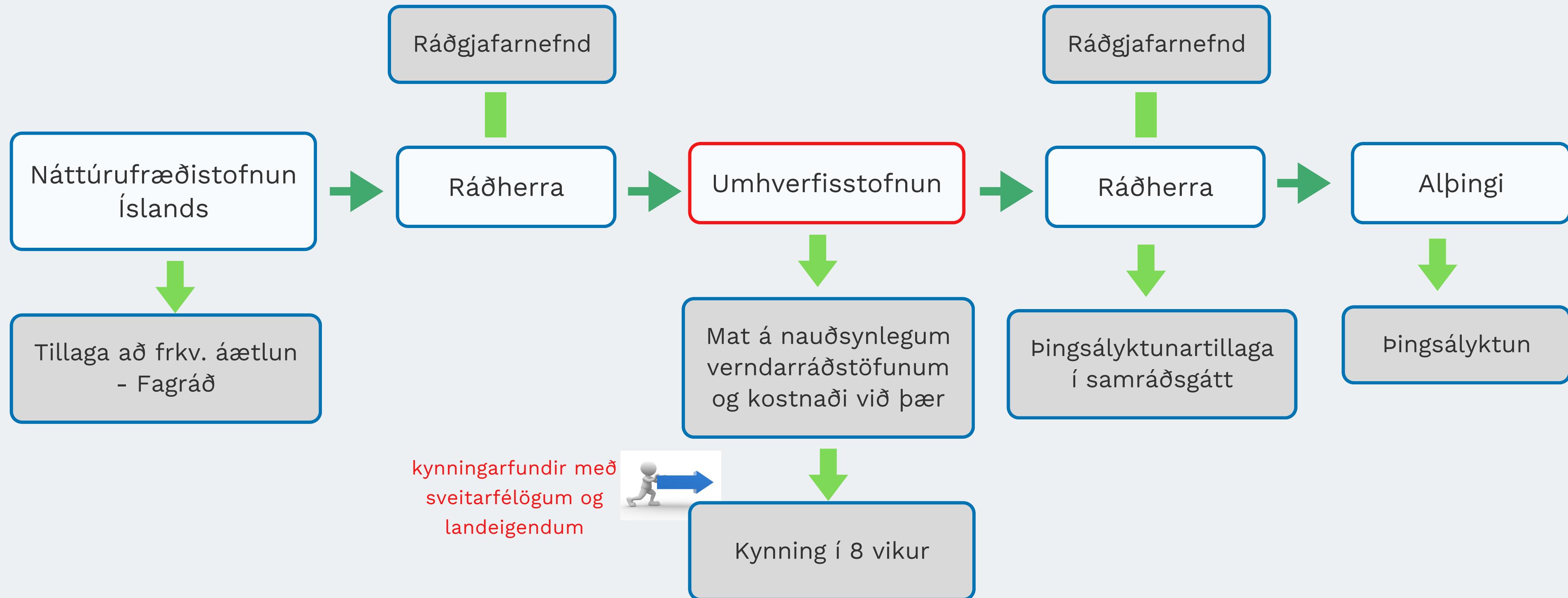

Vert að hafa í huga

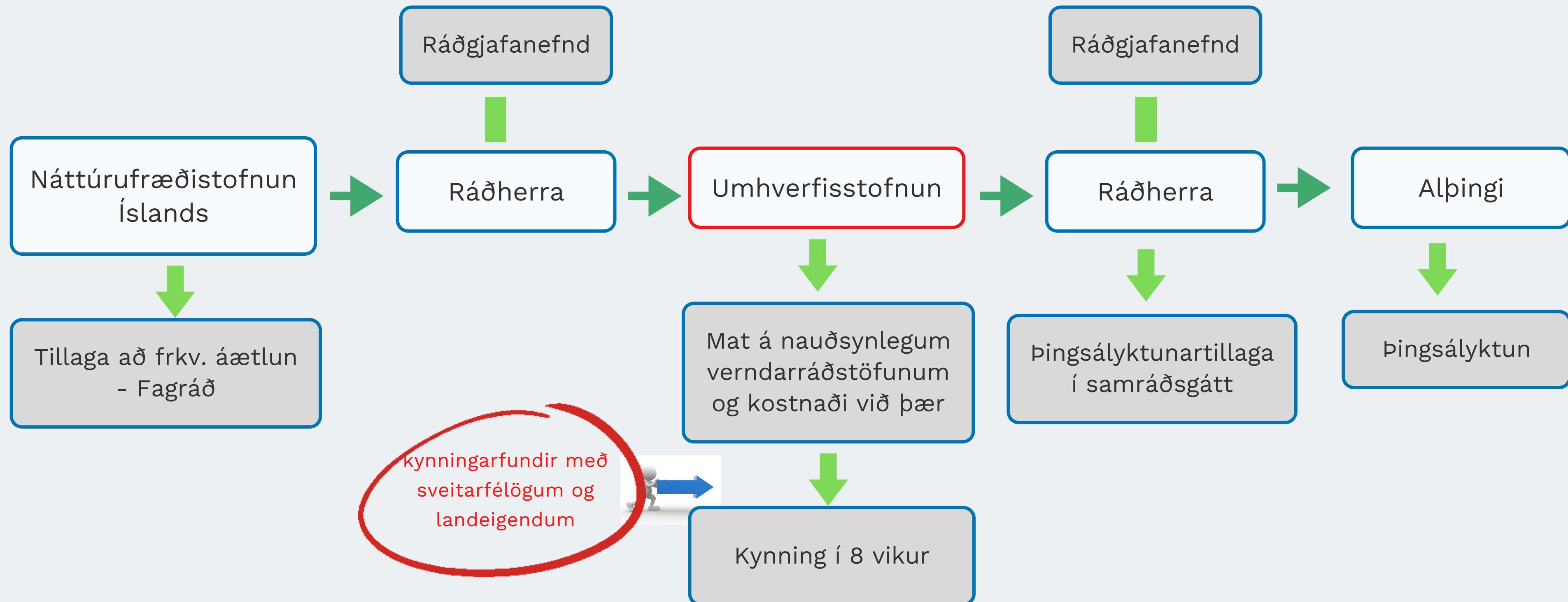
- **EKKI EIGNARNÁM**
- Ekki verið að hindra né takmarka núverandi nýtingu
- Ekki stefna um uppbyggingu nýrra ferðamannastaða
- Ekki áætlun um bann við öllu
- Ekki er verið að vinna friðlýsingu
- Náttúruvernd - forgangsröðun

*Kynningin og glærur verða birt á heimasíðu
Umhverfisstofnunar www.ust.is*

FERILL TILLÖGU AÐ FRAMKVÆMDAÁÆTLUN NÁTTÚRUMINJASKRÁR

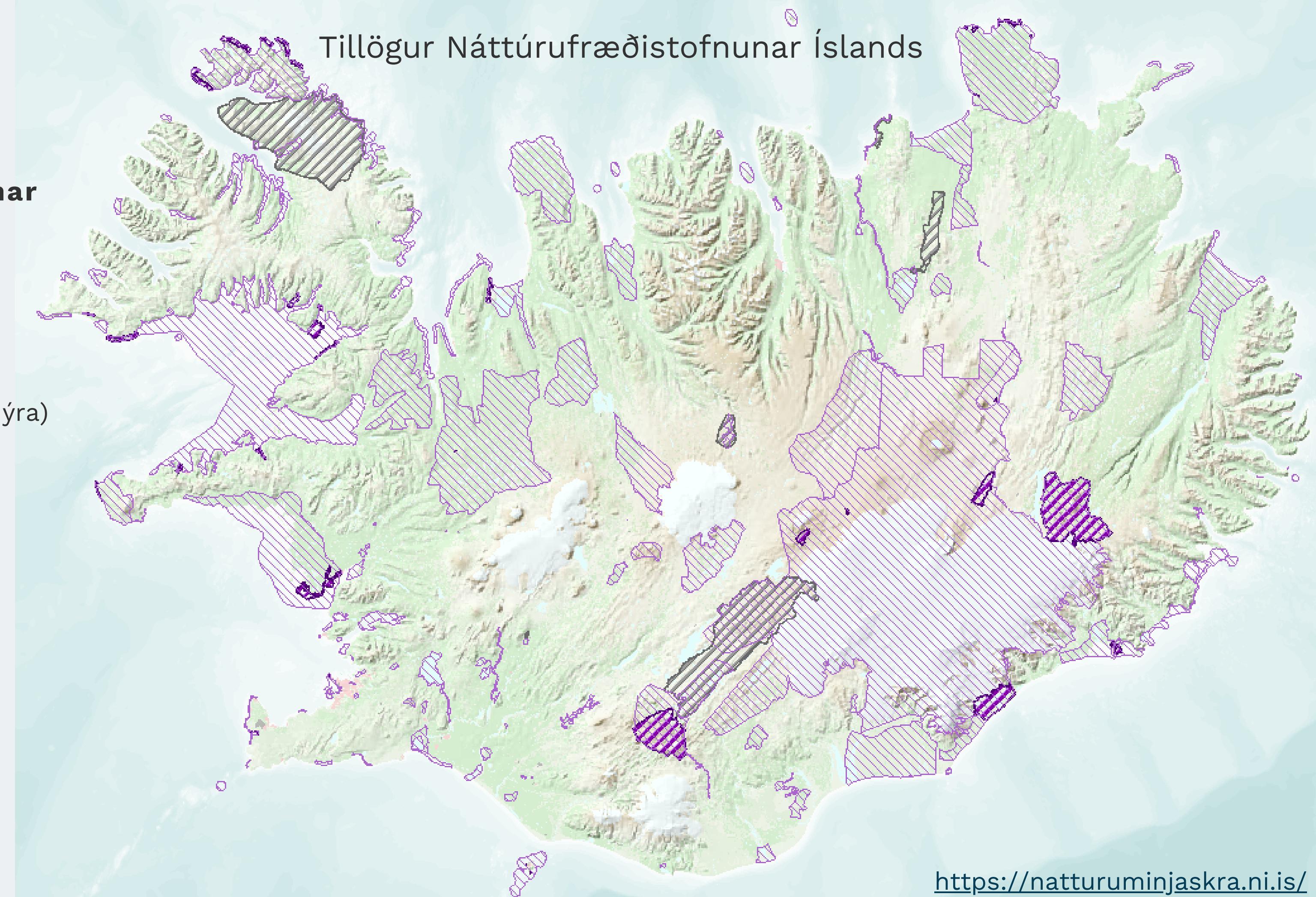
FERILL TILLÖGU AÐ FRAMKVÆMDAÁÆTLUN NÁTTÚRUMINJASKRÁR

Tillögur Náttúrufræðistofnunar Íslands

Áherslur Náttúrufræðistofnunar

- Byggja upp net verndarsvæða
- Vistgerðir (tegund samfélags plantna og dýra)
- Mikilvæg fuglasvæði
- Jarðminjar

<https://natturuminjaskra.ni.is/>

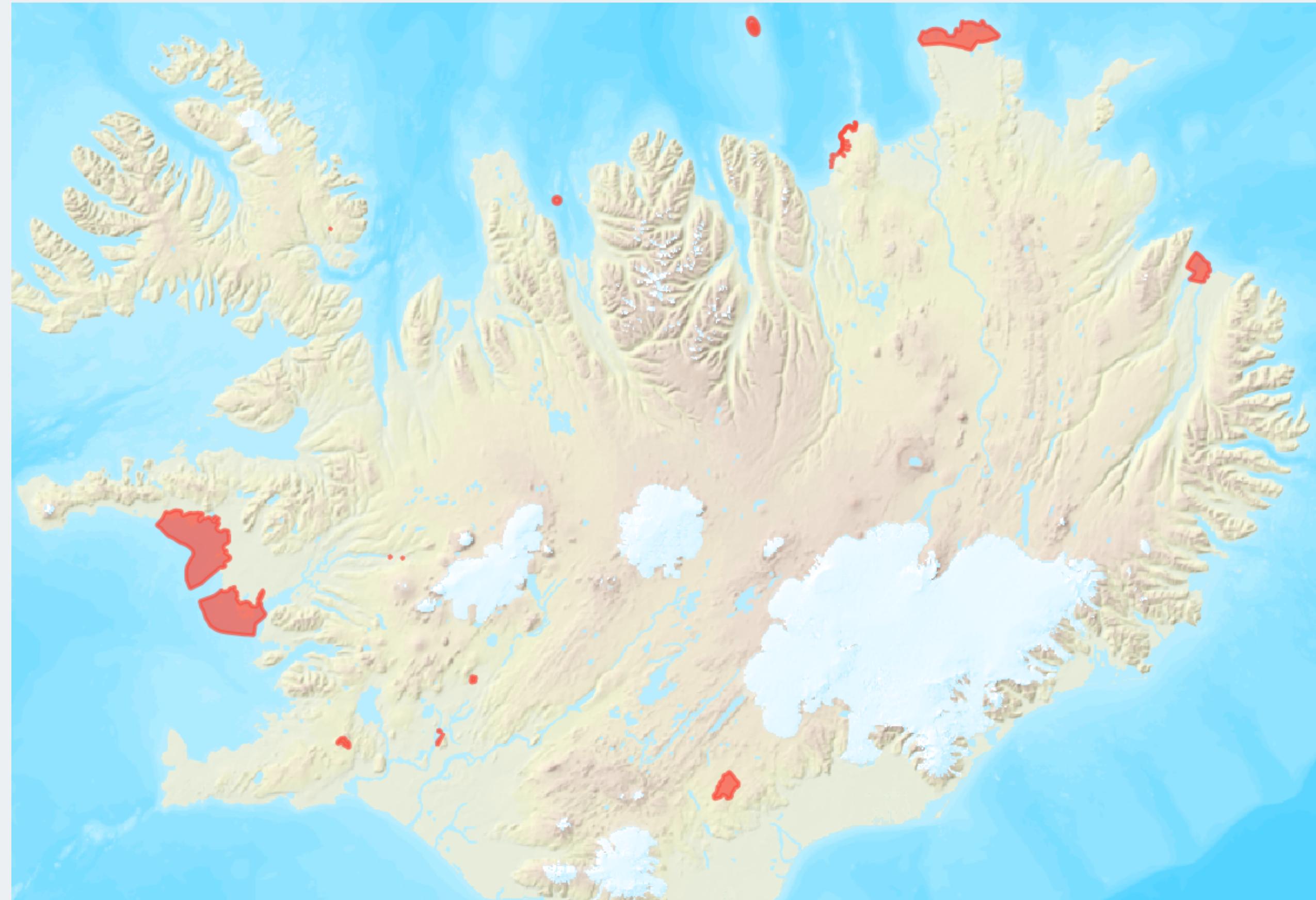

Áhersla Umhverfisstofnunar

- Svæði með vistgerðum með hátt verndargildi og **slæma** eða **ófullnægjandi** verndarstöðu.
    - Votlendissvæði
    - Jarðhitasvæði
    - Lindasvæði
    - Steingervingasvæði
  - Búsvæði tegunda á **válista**, einkum fuglategunda.
  - Lykilsvæði fyrir líffræðilega fjölbreytni.
Dýrmætustu svæðin.
-

Svæði sem unnið er með*

1. Almenningur (við Geysi)
2. Drangey
3. Goðdalur
4. Grímsey
5. Hengladalir
6. Húsey og Eyjasel
7. Höfðaflatir
8. Lauffellsmýrar
9. Norður-Melrakkaslétta
10. Norður-Mýrar
11. Álftanes-Álfártós-Langárós
12. Oddauppsprettur-
Lambeyrarkvíslar
13. Reykjanes-Þorlákshver
14. Tjörnes

*Fyrirvari um afmörkun svæða

Hvers vegna?

Nauðsynleg aðgerð til að tryggja líffræðilegra fjölbreytni á Íslandi til framtíðar.

Vernda þarf **verðmætustu** og **viðkvæmustu** búsvæði tegunda og vistgerða sem standa **höllum** fæti.

Eykur **viðnámsþrótt** gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra.

Kjarnaþáttur í að ná fram **alþjóðamarkmiðum** um verndun líffræðilegrar fjölbreytni.

ALÞJÓÐLEGAR SKULD BINDINGAR

Verndun villtra
dýra og plantna

CONVENTION ON WETLANDS
(Ramsar, Iran, 1971)
Verndun votlendis

Heimsmarkmið Sameinuðu
þjóðanna

**OSPAR
COMMISSION**

Verndun lífríkis í
N-Atlantshafi

Convention on
Biological Diversity

Styður markmið
loftslagssamningsins/ aðgerðaáætlun
ríkisstjórnar í loftslagsmálum

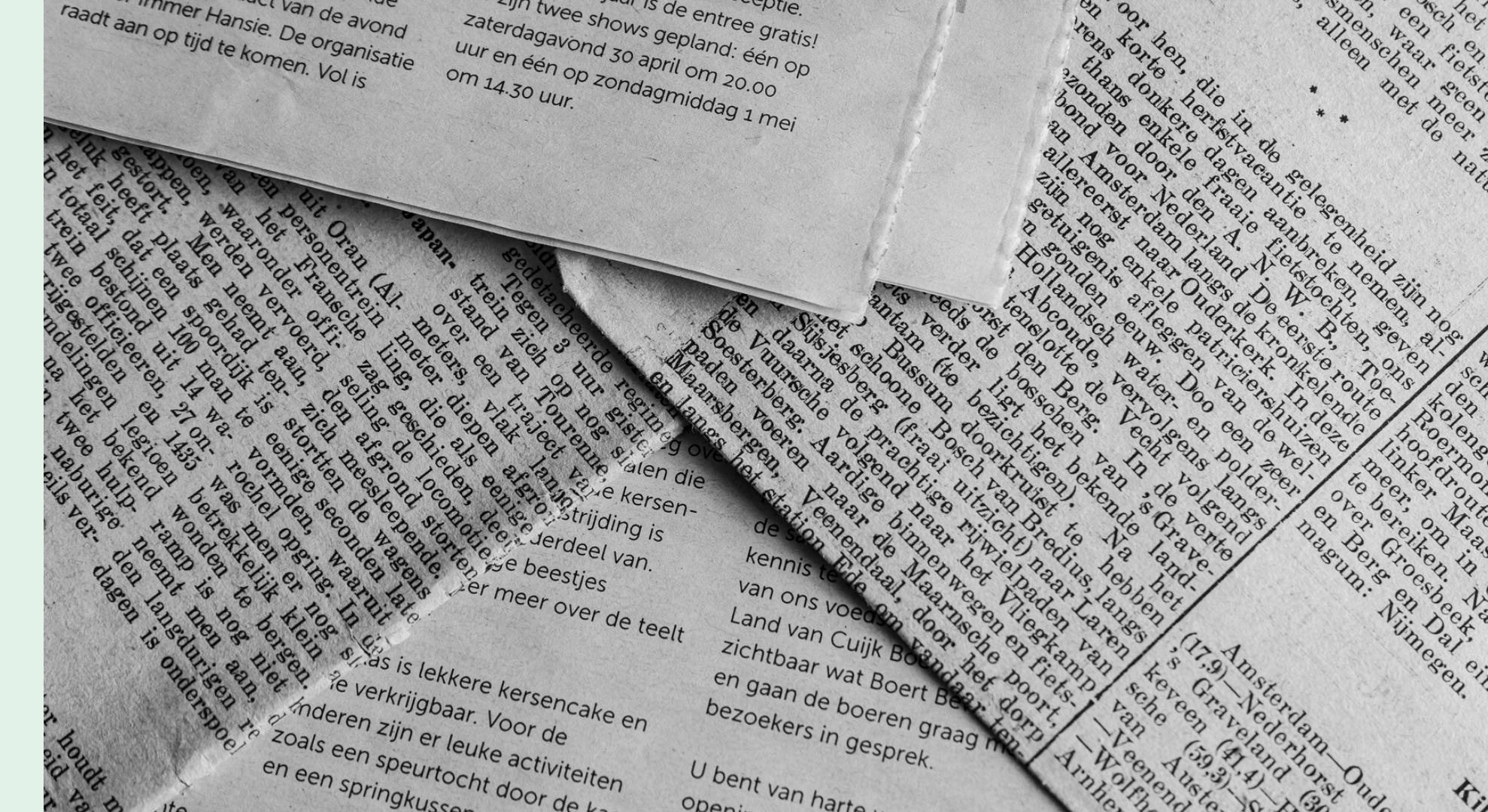
2020 UN BIODIVERSITY CONFERENCE
COP 15 - C P / M O P 1 0 - N P / M O P 4
Ecological Civilization-Building a Shared Future for All Life on Earth
KUNMING – MONTREAL

Stuðlar að
lykilmarkmiði um vernd
30% á landi og 30% í
hafi.

Kynningarferli tillögu að framkvæmdaáætlun

Umhverfisstofnun ber að send tillöguna til umsagnar til:

**Aðila sem eiga sérstakra hagsmuna að gæta,
þ.e. landeigendur og rétthafar lands**

- Sveitarstjórn
- Náttúruverndarnefnda sveitarfélaga
- Náttúrustofa
- Annarra opinberra aðila
- Hagsmunasamtaka eftir því sem ástæða þykir til

Birt í Lögbirtingarblaði, heimasiðu Umhverfisstofnunar, fjölmiðlum og víðar. Opnir kynningarfundir á kynningartíma.

Hvað þýðir að svæði fari á
framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár?

Aðgæsluskylda

Forðast rask

Leyfisskylda

Vegna framkvæmda sem fela í sér rask.

Bann við framkvæmdum

Ráðherra er heimilt að setja á tímabundið bann (3 mán) við framkvæmdum eða nýtingu sem geta skaðað verndargildið.

Heimilt að lengja með sérstakri ákvörðun, en ekki lengur en í 1 ár.

Umsagnarskylða

Hlutverk sveitarfélags vegna umsókna um framkvæmdaleyfi

Samræming við skipulagsáætlanir

Framkvæmdaáætlun náttúrumínjaskrár, B-hluti, er bindandi við gerð skipulagsáætlana.

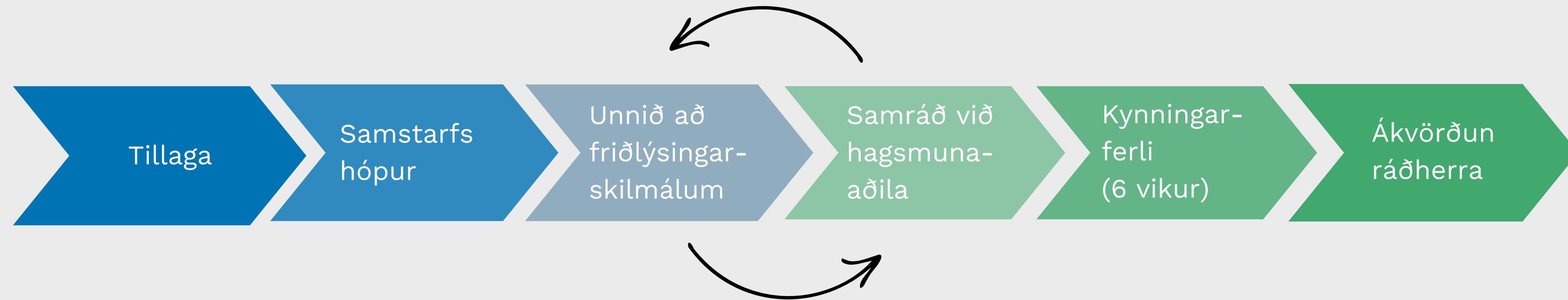
Forkaupsréttur ríkisins

Þýðing fyrir landeigendur?

- **Eignaréttur helst óbreyttur**
- Hefðbundnar nytjar haldast óbreyttar
- Aðgæsluskylda
- Forðast rask
- Leyfisskylda til sveitarfélags vegna framkvæmda sem fela í sér rask
- Svæðið er á fimm ára áætlun Alþingis um friðlýsingu eða friðun

Friðlýsingarferlið

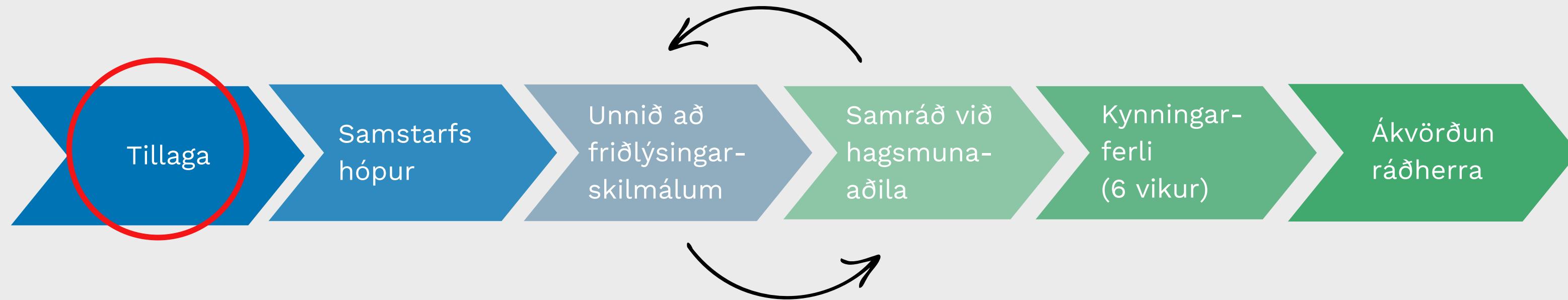
Samstarfshópur er skipaður fulltrúum frá:

- Umhverfisstofnun
- Landeigendum
- Sveitarfélögum
- Öðrum eftir þörfum (t.d. hagsmunaaðilum og fagstofnunum)

Hlutverk hópsins er að vinna að undirbúningi friðlýsingar,
þ.e. afmörkun svæðis og tillögu að skilmálum.

<https://ust.is/natura/fridlysingar/>

Friðlýsingarferlið

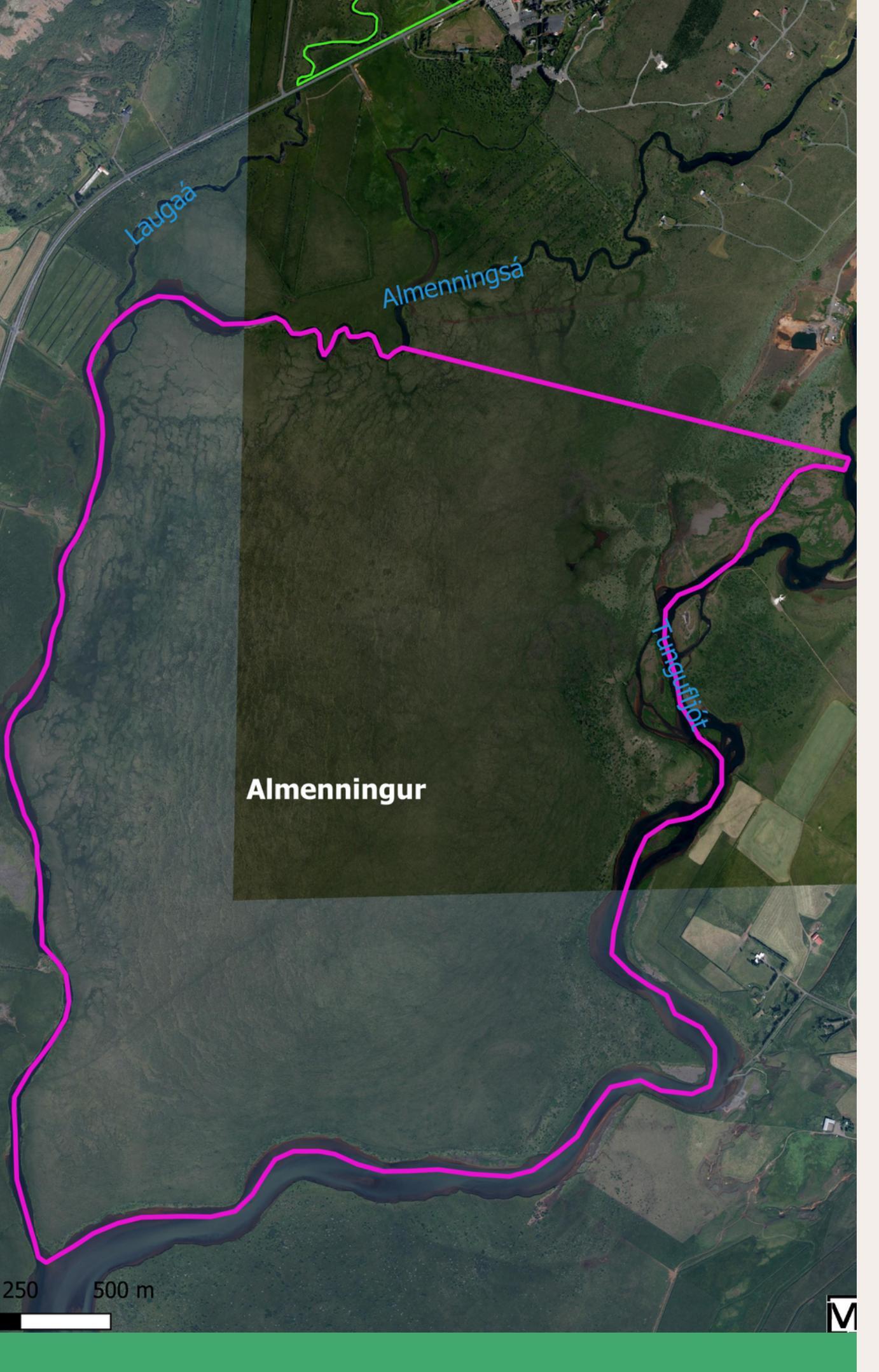

Samstarfshópur er skipaður fulltrúum frá:

- Umhverfisstofnun
- Landeigendum
- Sveitarfélögum
- Öðrum eftir þörfum (t.d. hagsmunaaðilum og fagstofnunum)

Hlutverk hópsins er að vinna að undirbúningi friðlýsingar,
þ.e. afmörkun svæðis og tillögu að skilmálum.

<https://ust.is/natura/fridlysingar/>

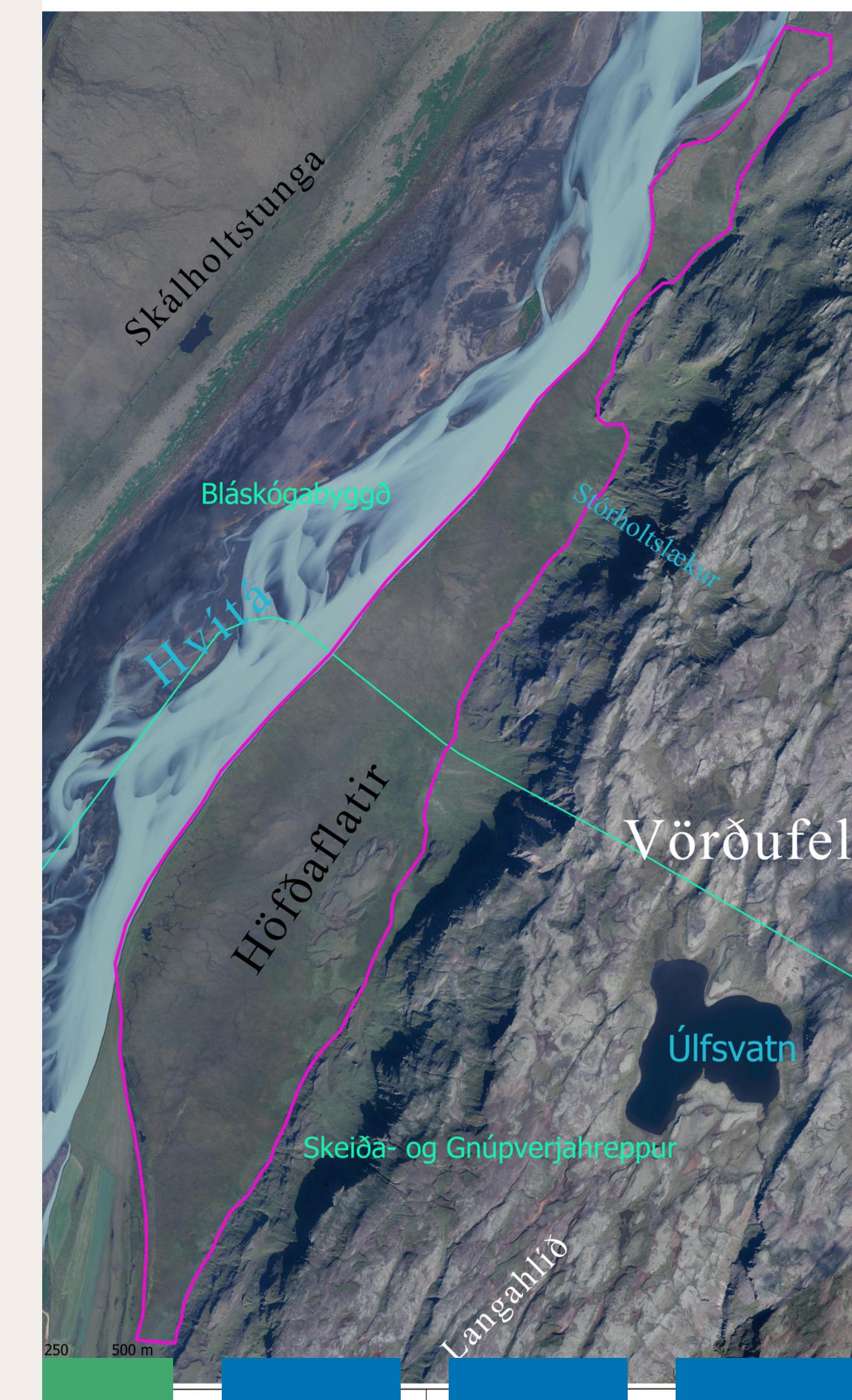
Almenningur og Höfðaflatir

Tilnefnt vegna vistgerðanna:

- Runnamýravist á láglendi
- Starungsmýravist

Um vistgerðirnar:

- Tegundaríkar
- Ríkulegt fuglalíf
- Verndarstaða: Ekki ákjósanleg
- Verndargildið er mjög hátt
- Á lista Bernarsamningsins

Mögulegar verndarráðstafanir

1. Friðlýsing sem friðland

- Áhersla á vernd lífríkis
- Dæmi: Varmárósar í Mosfellsbæ

2. Friðun vistgerða

- Áhersla á vernd vistgerða
- Dæmi: Friðun æðplantna, mosa og flétta

Mögulegar takmarkanir/innviðir

Almenningur:

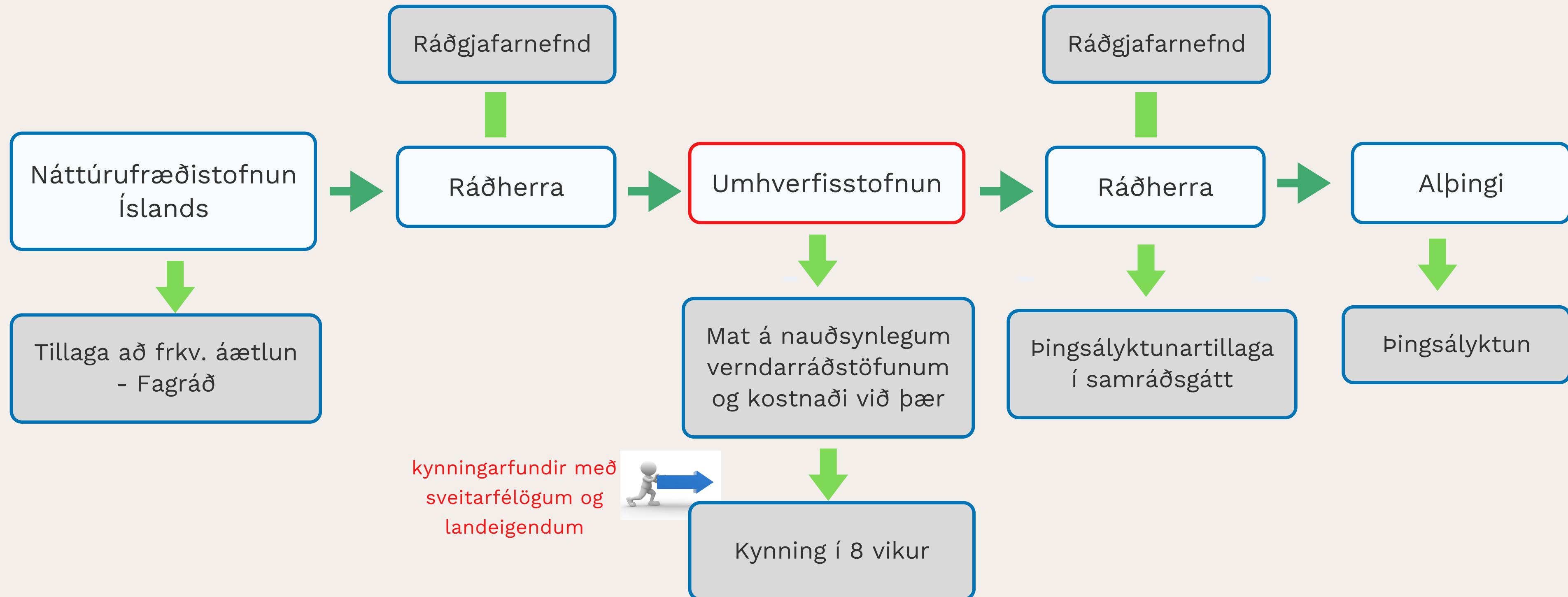
- Umferð og nýting helst óbreytt
- Komi til framkvæmda þarf að huga að vatnsflæði

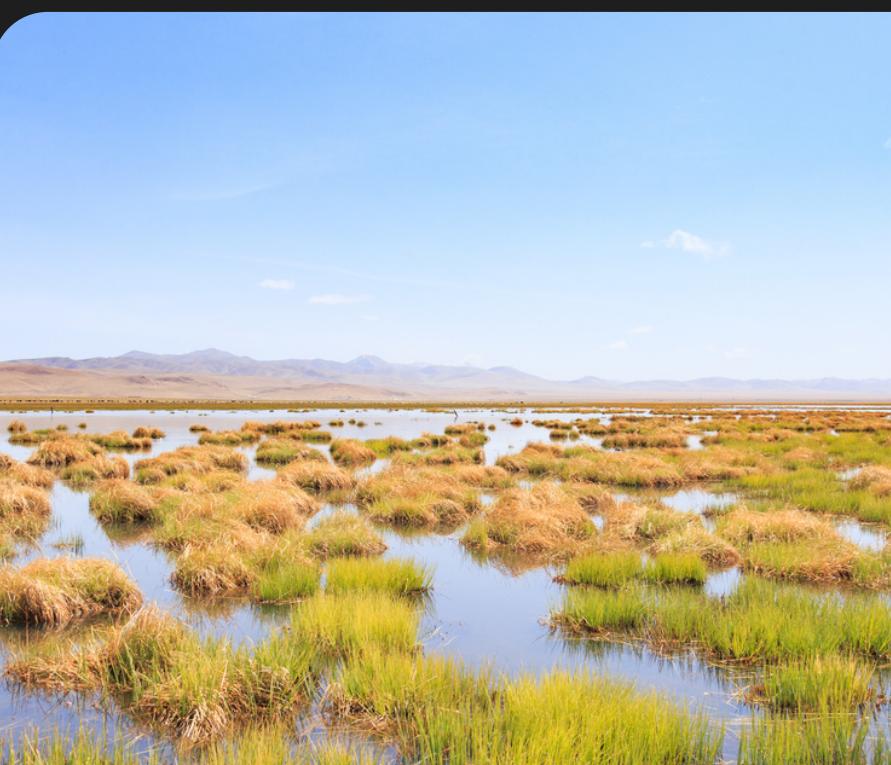
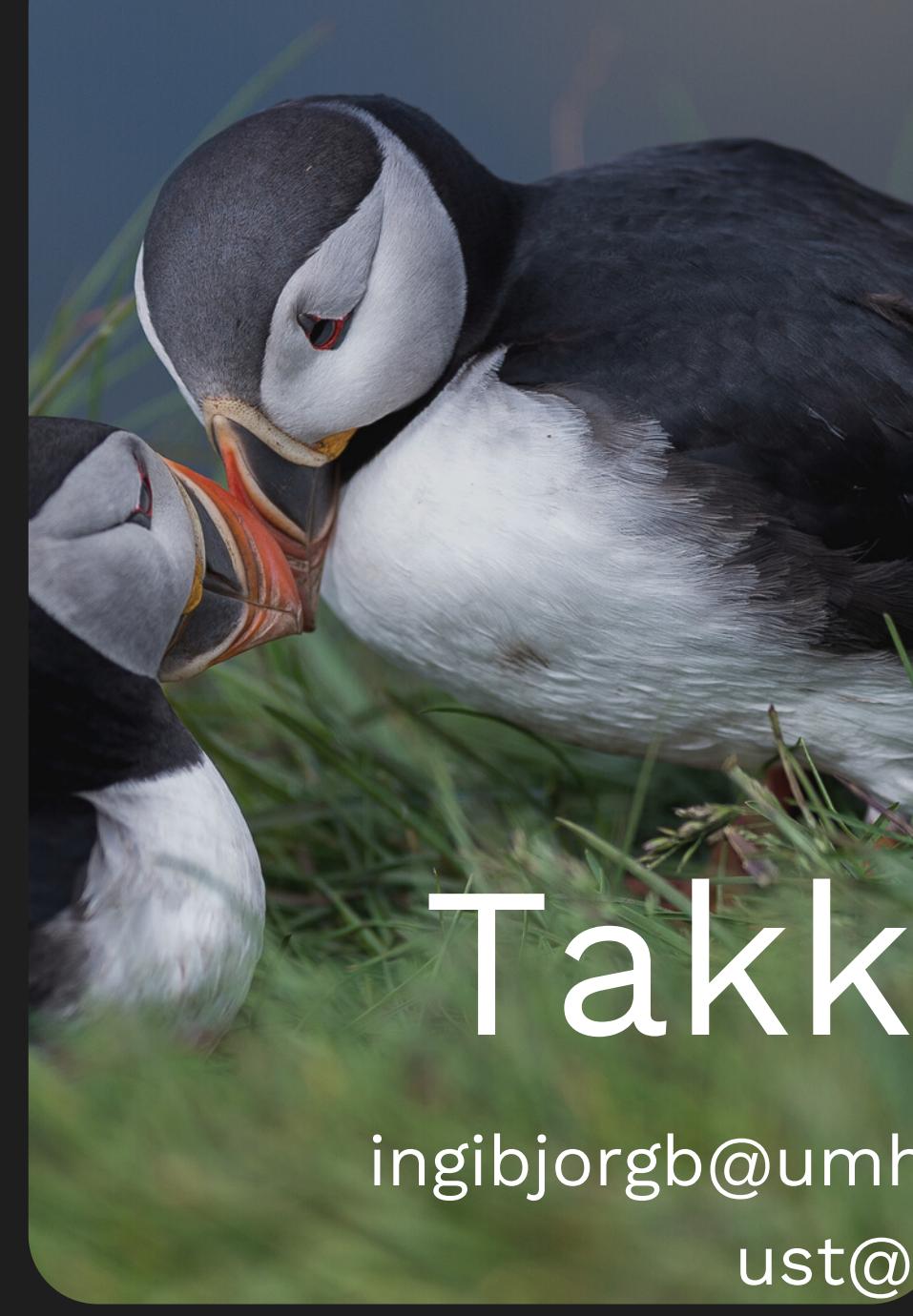
Höfðaflatir:

- Nýting helst óbreytt
- Tryggja óbreytt vatnsflæði

FERILL TILLÖGU AÐ FRAMKVÆMDAÁÆTLUN NÁTTÚRUMINJASKRÁR

Takk fyrir

ingibjorgb@umhverfisstofnun.is
ust@ust.is